

Koroško Koroščem

Št. 39.

Celovec, dne 2. avgusta 1920.

Izhaja enkrat na teden.

Proklamacija

prebivalcem koroškega plebiscitnega ozemlja!

Približuje se dan ljudskega glasovanja, h kateremu boste v kratkem poklicani. Medzavezniška komisija Anglije, Francije in Italije je prišla, da se nastani začasno v vaši sredini, z jasnim ciljem, da nadzoruje delo modrosti in pravičnosti.

Želimo, da vam takoj ob svojem prihodu naglasimo važnost plemenitih načel spoštovanja ljudske volje, tistih načel, za katere se navdušujejo naši svobodoljubni narodi, zastopani po svojih vladah. kajti vaša naroda, sta sedaj pozvana, da postaneta deležna istih dobrot in da dosežeta iste pravice.

Temeljni pogoji za neovirano vršenje teh pravic so: javen red, enakost plemen in narodnosti pred zakonom, medsebojno spoštovanje mišljenja in veroizpovedi, kratko: mir in red. Tem temeljnim pogojem se mora vsakdo pokoriti v celotnem njihovem obsegu in jih ne sme nikoli kršiti.

V trdnem upanju, da bodo vaše lokalne, civilne in verske oblasti mogle te pogoje uveljaviti, prepuščamo njihovo vršitev razumnosti in dobri volji prebivalstva.

Nismo prišli, da vam s silo naložimo svojo voljo, temveč s trdnim sklepom, da verno izvršimo nalog, ki so nam ga poverile sile.

Jamčimo za svobodno in neodvisno vršitev glasovanja.

Ne bomo dovolili, da se vrši pritisk pred glasovanjem ali pa maščevanje po glasovanju.

Ne bomo trpeli, da se uporabljajo nepoštena sredstva, ki bi povzročila nepravilen izid glasovanja.

Vršili bomo svojo nalogo nepristransko in čuvali bomo pravico v tem svečanem trenutku, ko vas kličejo dogodki, da si izberete potom glasovanja, ki naj bo izraz vaših src in vaše vesti, tisto državo, kateri boste v bodočnosti pripadali.

S. Capel Peck

predsednik

Velika Britanija.

Charles de Chambrun

Francija.

(Princ) Livio Borghese

Italija.

Celovec, dne 21. julija 1920.

Za staro pravdo! Korošci kvišku srea!

Dragi Korošci, bodite nam srčno pozdravljeni! Več ko leto dni vas je tlačila jugoslovanska truta, vam podirala vaša domovja, teptala vaše cvetoče njive in polja, skrunila vaše dekleta in pila kri naših junaških sinov, ki so morali dati življenje za odbrano naše ljube domačije. Jugoslovanska ošabnost in Balkanska surovost se je grdo maščevala maja lanskega leta, žali Bog, še ne na ljubljanskih falotih, ki so našo bedo in nesrečo povzročili, ampak za en pot na Krajnskih in Štajerskih kmetskih sinovih, ktere so ljubljanski advokati, kot nekdanj staro-austrijski generali kot živino gnali v Koroško klavnico. Ni jim bilo po petih letih svetovne vojne še boja dosti, vampirjem dr. Brejc, Smodej in dr. Jeglič. Nedolžna kri, ki so jo ti sanjači o koroških ministerskih koritih prelili, naj pride nad nje in njune otroke!

Korošci! Vaša železna pest in vaše ljubeče srce, ki utriplje za vaš koroški rod, sta pahnili maja 1919 jugoslovanskega sovraga iz ven mej koroške dežele, onstran Karavank na Balkan. Toda ni bilo še konec ljubljanskemu pustolovstvu. Močne srbske armade so prišle z Balkana in nam zopet ugrabile deželo. Res velike žrtve, dragi Korošci, ste morali prin-

esti na oltar domovine, — klanjamo se pred tem velikim junaštvom, saj ga občuduje celi svet, — toda vaše žrtve niso bile zastonj. Pariška konferenca vam je priznala pravico do ljudskega glasovanja in tako si bo narod sam brez umešavanja ljubljanskih advokatov volil vero in postavo. Potoki nedolžne krvi niso mogli omajati vaše zvestobe do Koroške domovine, kruto nasilstvo ni moglo streti vaše železne volje ostati tam, kjer živite že taužend let mirno in svobodno. Kar ste sejali, ljubi Korošci, to boste sedaj želi. Plebiscitna komisija ki bo vodila ljudsko glasovanje na Koroškem, je že teden dni v Celovcu. Ta bo skrbela za mir in red in za pravičnost glasovanja. Nihče ne bo smel pačiti ljudske volje, vse bo šlo brez nasilja postenim potom. In kako se boste odločili? Krajnci sami pravijo, da SHS ne pomeni nič drugega, kakor „Smrt Hrvatov (in) Slovencev“. Krajnci so sami, kakor priča ljubljansko časopisje, SHS-države do grla siti. O Srbih pišejo, da so Balkanci, Azijati in da je njihovo vladanje „turško“. Ljubljanski advokati, katerim se sline cede po koroških ministerskih koritih, in ki s svojo svetovnoznano politično budalostjo Krajnce uničujejo, bi tudi nas Korošce radi osrečili s svojo politično modrostjo. Š škorpioni nam utepljejo že leto dni ljubejezn do države SHS; ali je svet že kdaj kaj takega videl? Gotove ne, in prvenstvo v tem oziru je prepuščeno ljubljanskim advokatom.

Ni torej dvoma, da se nobeden zaveden Korošec ne bo izrekel za pravoslavno vladu srbskega kralja Petra. Mi smo Korošci in ostanemo Korošci! Priklopitev cone A k Jugoslaviji, bi pomenilo njeno politično in gospodarsko smrt. Koroška je po naravi gospodarska celota, ki se ne da raztrgati in je posebno proti Krajski obdani od visokih gorskih sten naših Karavank. Spodnja Koroška bi ne mogla živeti, ako bi bila odtrgana od Celovca in Beljaka. To je pripoznal Jugoslovan dr. Oblak lansko leto v nekem članku „Slovenca“ sam. Neomejeno občevanje prebivalcev sodnih okrajev Pliberk Doberla vas in Zelezna Kapla s sosedi na levem bregu Drave, z Velikovcem, Celovcem in Beljakom, je za blagor obeh neobhodno potrebno Beljak je že danes na vse večne čase priklopljen Austriji. Celovec bo pa tudi prišel na vsak način k Austriji, ker v tem mestu noče nihče o Srbih kaj slišati. Cona B šteje po uradnem štetju iz leta 1910 52.000 prebivalcev in o teh je 48.000 Nemcev in le 4000 Slovencev, torej za vsakega, ki trezno misli, sveta resnica, da Jugoslovani Celovca nikdar ne bodo dobili.“

Korošci Cone A! Kam boste pa prodajali krompir, fižol, zelje, žito i. t. d. če boste odtrgani od Celovca in Beljaka? Pred vami visoke Karavanke, za vašim hrbtom carinska srbska granica (Zollgrenze), — to pomeni vašo gospodarstvo smrt. Ali boste v Ljubljano vozili in konkurirali z rodovitnimi deželami Srbije in Bačke, kjer vrže setev tridestkratni pridelek, med tem ko pri nas komaj šestkrat toliko prideamo, kar posejemo.

Pomislite tudi, koliko časa bi zgubili, če bi so morali z vlakom peljati v Ljubljano ali Maribor in, koliko bi vas „fraht“ koštal? Izkupiček za jajca še za vožnjo ne bi bil zadosti. Kmet v coni A bi postal torej v kratkem času berač Korošci! Kar je Bog združil, Krajski advokat ne bo zrušil. Promet čez visoko gorovje na Krajsko, je posebno po zimi nemogoč. Mi Korošci bodemo torej, kakor do sedaj, Nemci in Slovenci, ostali, kakor to narava sama zahteva, skupaj. Ne dajte se preslepiti od ljubljanskih advokatov, in drugih Krajskih priganjačev, ki so plačani in ki hrepene le po mastnih službah na Koroškem. Farbajo vas, da je ljudsko glasovanje na Koroškem nacionalen boj, boj med Nemci in Slovenci, da je vsak, ki glasuje za Austrijo, narodni odpadnik, nemčur. To je lumparija, to so le limanice, da bi vas upregli v jugoslovanski jarm. Ljudsko glasovanje je le gospodarski boj, gre se le zato, ali ostane Koroška, ki je že 1000 let skupaj, tudi že nadalje nedeljena, ali pa se naj raztrga in en del priklopi Jugoslaviji. Naša vera, naša špraha, naše sole in naše užitelje, duhovnike in uradnike bomo imeli Slovence, ne Krajnce in to nam zagotavlja, tudi mirovna pogodba. Socijalni-demokrat Gröger, je to v državnem zboru na Dunaju nam Slovenskim Korošcem svečano obljubil. Ni govora, da ne bi bile naše nacionalne želje izpolnjene. Saj smo z našimi sosedi vedno v miru živeli in v republiki Austriji, ker ima ljudstvo besedo, bomo tudi mi Koroški Slovenci prišli do besede in dobili svojega poslanca. Smelo trdimo, da si bomo mi Korošci prej in delj ohranili svoj jezik, kakor Krajnci. Že v kratkem času obstoja kraljestva SHS se je pokazalo, da hočejo pod pritiskom Srbijancev slovenski in hrvaški jezik iz šol, uradov in cerkve z silo pregnati. Stari uradniki in učitelji se morajo učiti srbskega jezika. Tudi na Koroškem so že začeli s poukom v Srbsčini. Slovenski poslanci v Beogradu morajo srbsko govoriti. Komandošpraha pri soldatih je srpska! Gotovo je, da se bo v kratkem vpeljala tudi srbska vera, na Hrvaškem so nekteri duhovni že zatajili svojo pravo katoliško vero in prestopili k srbski cerkvi (Zagorac).

Korošci! Ali hočete tudi vi svojo katoliško vero žrtvovati Jugoslaviji? Ali hočete tudi vi vse zavreči, kar ste se sedaj naučili in to na ljubo ljudem Srbom, Macedoncem in Albancem, od katerih še dve tretinji, niti brati in pisati ne zna? Korošci! Ali ste rajši v kraljestvu Jugoslaviji, kjer požre militarizem eno tretjino vseh državnih dohodkov (1½ milijard), to so pisali ljubljanski listi, in kjer je treba einrukat za kralja Petra, ali v Austrijski republiki, kjer ne poznamo, ne cesarja, ne kralja, ne einrukanja, kjer je vojska odpravljena in nivoč treba iti na štelungo, kjer vlada ljudstvo, ne pa advokati, kakor v Ljubljani! V Austriji je bogata industrija, fabrike, kjer se izdelujejo mašine in orodje i. d. d. in kjer kmet dobro živi, kjer so živila draga in industrijski izdelki pa po

cenil. Če je za vse slabo v Austriji, kakor to krajski priganjač trdijo, kmetu se nikjer tako dobro ne godi na celem svetu, kakor v Austriji. Korošci! Le pridite v Cono B in pogledajte sami, če mi resnico govorimo, ali plačani krajski priganjači.

Austrijska vlada skrbi tudi za invalide, vdove in sirote, to je prava ljudovlada. Če nam ljudje, ki so na krmilu, ne pašejo, jih lahko pri prihodnjih volitvah vržemo, in izberemo druge. Kdo bo pa vrgel Aleksandra ali Petra, če vam ne bo pasal? Kot sklafi bi morali mirno gledati in trpeti. V Jugoslaviji še sedaj niso razpisali volitev, ljudstvo nima nikake besede in Srbi vladajo čez Hrvate in Slovence. Tudi na premoženju bi Korošci v državi SHS, veliko več trpeli, kakor v Austriji. Z zloglasno relacijo 4:1 je država SHS ukradla tri četrtine premoženja vsem Slovincem v SHS, to ljubljanski listi sami pripoznavajo! Kako preklinjajo Ninčiča in srbskega finančnega ministra Jankoviča, to berite sami v ljubljanskih listih, ki so izšli koncem lanskega in začetkom letošnjega leta. Take 80% premoženske oddaje v Austriji nikoli ne bo, na nobeden način pa ne v coni A in je za to, kakor boste videli, tudi že poskrbljeno. V Austriji bodo morali plačati bogati ljudje, ki so v vojni milijone in milijone zaslužili! V Austriji imamo tudi že „Wiederbesiedlungsgesetz“, in ta postava skrbi za to, da se bodo velika posestva pravično razdelila. Jugoslovanska „Agrarreform“ je sam švindelj; pri tem koritu se bodo še hudo topli. Austrijske državne dolgove, ki jih je naredila stara Austrija, bodo morali plačati vse države, ki so na njenih razvalinah nastale, in seveda tudi Jugoslavija, ker je tako sklenila konferenca v Parizu. Vrh tega bodo morali Slovenci tudi vojne dolgove Srbije plačevati, ker so se tej državi pridružili in ker smatrajo Srbi to ozemlje za okupiran svet, to je za sovražne dežele. Da teh dolgov ni malo, sklepate lahko iz tega, da se je Srbija ne samo 4½ leta, ampak 8 do 10 let s svojimi sosedi vojskovala, Turki, Bulgari, Avstriji itd. „Rdeči prapor“ pravi, da jih 50! milijard.“

Miru pa še danes nimajo.

Jugoslavija je agrarna država brez industrije, brez strojev, brez železa, brez fabrik i. t. d. Industrijski izdelki, obleka in orodje bodo torej v Jugoslaviji strašno dragi, živila pa po ceni, ker bo konkurenca, prevelika. Že danes je na Koroškem ameriški špeh cenejši, nego v Jugoslaviji, ker Srbi na izvoz devajo velike cole. Coli so prava jugoslovanska truta, ki bodo slovenskega kmeta udušili. V Jugoslaviji bo torej morda uradnik dobro živel na račun žuljev zgaranih kmetov in srpski oficir — kmet bo srota vse žive dni.

V Nemški Austriji bodo kmeti in delavci, kar najmanjše davke plačevali, največji davkoplačevalci bodo železnice, fabrike, rudniki, banke i. t. d. Takih davkoplačevalcev pa Jugoslavija skoraj nič nima. Deželni odbor Koroški je tudi zaukazal, da se mora vsa vojna škoda poplačati brez ozira na to, če je oškodovani Neme, ali Slovenci. Na Koroškem smo vsi glih, vsi enaki pred postavo. Tistega zatiranja majnšinskih narodov v kulturni republiki Austriji ne poznamo. Tak patent imajo samo ljubljanski advokati v kraljevini SHS!

Ljubi Korošci! Mi vam ne obetamo strd in mleko, kakor Jugoslovani, ker dobro, vemo, da take obljubljenе dežele po grozni svetovni vojski danes na celem svetu ne najdeš. Gotovo pa je, da se bodo naše razmere kmalu zboljšale, posebno ker so nam tudi Amerikanci šli na roke in nam ponudili kredit.

Ljubi Korošci! Odločite sami, o vaši bodočnosti, imejte pa pred očmi, da se ne gre za navadno volitev! Vaša odločitev je dalekosežnega pomena za sto in sto let, za vaše otroke in vnuke in pravnuke. Pri vas stoji sedaj, ali bo naša domovina, ki je bila 1000 let skupaj, razdeljena in raztrgana, ter priklopljena srbskemu kralju Petru. Odločite sami, ali hočete ostati prosti državljani svobodne republike Avstrije, kjer ne pozname, ne kralja, ne cesarja in ne „štelung“ in ne einrukanja, ali pa postati sklafi kraljestva SHS! Pomislite le eno, ali bodo Srbi in Kranjci do vas Korošcev, ki ste z orožjem v roki proti njimi se borili, imeli kako zaupanje? Že danes vas šimfajo s „koroškimi gimpelni“ in „nemčurji“ — kaj bō še, ko bo ljudsko glasovanje pri kraju!?

Kvišku srea! Koroško Korošcem, tako je bilo v časih naših očetov in pradedov in tako naj bo tudi v bodočnosti.

Ven s Čuši!

Miha Korotanski.

Koroške žene in dekleta cone A!

Skrbno opazamo, kako hočejo kranjski privandranci vas koroške žene in dekleta za neverno Srboslavijo pridobiti. Ženska društva se snujejo po celem spodnjem Koroškem in ni težko vganiti, zakaj so ravno na Koroškem ti Jugoslovani tako ajfrig pri delu. Vsa ta društva, kurzi za kuhanja in šivanje imajo le ta namen, da bi vas koroške junaške žene, katerih sinovi bratje in očetje so pred letom dni z orožjem v roki branili svojo domovino pred balkanskimi Azijati, za se pridobili. Ljudsko glasovanje je pred durmi in zato hitijo, toda vse bo zastoj. Zakaj pa Srbi na Kranjskem, na Hrvaškem, Albaniji in Macedoniji ne vstanavljajo ženskih društev, zakaj ravno le na Koroškem. Bosanska žena, žena iz stare Srbije in Macedonije, je pač bolj potrebna kulture, kakor naša koroška dekleta. Vse je le „štimenfang“, in nič drugoga. 16. junija so v Beogradu zastopniki vseh jugoslovanskih strank z ostro besedo se izrekli **zoper** volivno pravico jugoslovanske žene, tako dr. Polič, dr. Polaćek in drugi. Minister Protič pa je med drugim rekel, da žena nikakor ne sme postati enakopravna z možem, ker je to že v naravi tako urejeno, da je mož glava pri hiši. Ali je to kultura? V vseh civiliziranih državah Evrope, seveda tudi pri nas v Avstriji, ima žena pravico voliti in voljena biti, tudi za državnega poslanca. Samo v Jugoslaviji žena nima nikake besede. Korošci, gotovo se še spominjate kako je kljukec „Korošec“ lagal češ, da bo imela žena v Jugoslaviji enak reht kakor moški, Nemci pa da ženske v kuhinjo pode, k piskrom in loncem. No, ravno nasprotno je resnica. Pri nas v Avstriji je žena z možem enakopravna, v Jugoslaviji pa je šklafa. Može, ki so se bojevali na Balkanu zoper Srbijo dobro vedo, kaka uboga reva je balkanska žena. Balkanec vidi v ženi le kos mesa, za uteho svojih strasti, za govoriti pa nima nič. Koroška dekleta, ko bi vi imele le en pogled v balkanske razmere, v balkansko družino, potem bi pač, tem kranjskim priganjačem, ki hočejo vas in vaše otroke in vnuke spraviti pod Srbe, pljunile v gsicht. V celi Srbiji in Bosniji je jugoslovanska žena šklafa svojega moža. Nikakih socialnih postav ni, ki bi mater ščitile ne pozanjo tudi nikakšnih zavodov za zaščito mladih deklet. „Prokleta baba“ in drugi taki izrazi, to so priimki za jugoslovansko ženo. Žena na Balkanu je najmanj za 200 let, ljube koroške žene in dekleta, za vami. Ljubljanska gospoda naj bi torej raje, če imajo res toliko denarja evec, porabili denar za vbogo srbsko siročad in za jugoslovanske šklafe. V Macedoniji, v Bosniji, Srbiji tam se naj dekleta uče šivati in kuhati, v katerih krajih ljudi še žlic ne poznajo in jedi s prstmi iz sklede jemljejo. Ti ljubljanski kulturonošci naj raje gledajo, da bo iz balkanskih bajt izginil smrad in drek iz hiš in bolhe in stenice. Tam doli je žajfe treba, ne pa pri nas na Koroškem. Naše dekleta so zavber in fajn, da se je celo ljubljanski škof vanje zaljubil. Odkod pa prihajajo bolezni, kuga, kolera? Iz vmazanega Balkana! Kje je 77—80 procent spolnobilnih ljudi? V zamazanem Balkanu! Le vprašajte Bosance, koliko je ljubljanska vlada v tem oziru že zanje storila. Kdor je bil med vojsko na Balkanu kakor jaz, ta bi vedel še vse drugoga navesti, a človeku se gabi in ljudje na Balkanu so pomilovanja vredni. Na Balkanu kraje dobiš, kjer izmed sto žen, niti deset ne zna pisati, niti brati. Ali je to kultura? Ljubi kljukec „Korošec“ če imaš še kaj poštenja v sebi, tu zastavi svojo lepato in začni z delom, ki ti ga naj Bog blagoslovi. Ne ruši na Koroškem, in ne goljufaj in ne laži, saj veš da Korošci o Balkanu nočejo ničesar vedeti. Saj vas Kranjce po balkanizaciji že same hudo glava boli in vas bo še bolela.

Vi koroške žene in dekleta, ne pozabite, kaj so lansko leto kulturni Jugoslovani uganjali na Koroškem. Vaše može, vaše sinove, vaše brate so morili, dekleta onečaščali in našo ljubo koroško domovino spravili v veliko nesrečo. Koliko jih leži mrtvih po pokopališčih, ki so dali kri in življenje za nedeljeno Koroško, za domačijo svojih očetov in pradedov. Mi Korošci nočemo nič drugoga kakor to, kar je naše, mi ne damo raztrgati naše očetnjave po Srbih in ne maramo priti pod Srbe na Balkan. Zato koroške dekleta, koroške žene ne omagajte in ne dajte se zapeljati po kranjskih privandravcih, ki so za to plačani. Vse jugoslovansko govoričenje je podla laž in farizejstvo, kakor ga svet še videl ni.

Korošice! Vstrajajte, da bo zmaga na Koroškem čim sijajnejša. Zmagati moramo, taho sijajano, kakor so zmagali Nemci na Poljskem. Žene in dekleta, glasujte vsi kakor one veriga za nedeljeno Koroško, za Nemško Avstrijo, ako nočete, da bodo vaši otroci in bratje postali „kanonenfuter“ za srbskega kralja Petra, ki ga bo Bog še štrafal za vse zločine, ki jih ima na svoji kosmati vesti.

Koroške žene in dekleta iz cone B.

Iz „zlate“ Jugoslavije. Cal krobot!

„Slovenski Narod“, dne 14. julija 1920, št. 157:

„Kje bom jemal?“ Finančni minister je izdelal za leto 1920—21 državni proročun, ki izkazuje 3 milijarde 994,356.543 dinarjev stroškov. Vesti, ki pojasnujejo način pokritja in dohodkov, za nas Slovence niso ugodne. Pri nas se davki plačujejo ves čas. Ponovno pa čitamo zlasti v hrvatskih listih, da polovica države ne plačuje davkov. To gotovo ni v redu. Dejstvo je, da imamo pri nas višja davčna bremena nego v drugih pokrajinah. V davčnem oziru bi torej trebali izenačenje davčnih zakonov. Dokler imamo pri nas več davkov in smo obdavčeni občutnejše, ne gre stremiti za zenačenjem tako, da se pri nas hoče uvesti srbijske davke, poleg tega pa še pridržati celo staro davčno breme. Na vsak način je položaj tak, da treba našim zastopnikom posvetiti v parlamentu vso pozornost nameravanim novim davčnim predpisom. Uvesti se hoče nekoliko predrugačen davek na vojne dobičke. Proti pametnemu takemu davku nimamo ugovora. Pač pa nam ne ugaja, da se prihodi tega izrednega davka porabijo za tekoče potrebe. Uvesti se hoče neke vrste precej nadležen prometni davek, ki ga Nemci nazivljejo „Umsatzsteuer“. Dobili bomo invalidski davek. Posebno neprijetna je pa vest, da bo zemljiški in hišni davek odslej plačevati v dinarjih. Ta govorica že dolgo kroži. Pomenjala bi štirikrat toliko obremenitev. Nekateri vesti pravijo, da se hoče tudi pridobnina onih davčnih zavezancev, ki so v prvem in drugem razredu, počtvoriti. Časopisi vedo povedati, da bo števil odslej toliko dinarjev kakor doslej kron. Doba kislih kumar za nas ne bo brez, žalibog le preinteresantnih novic. Ne vemo, ali zmoremo ta bujni „davčni bouquet“. Vrhutega pridejo še težki davki na sladkor, olje, vžigalice, električno luč (za navadno žarnico mesečno 5 dinarjev, piše „Jugosl. Lloyd“). Pri markiranju so nam vzeli 20 odstotkov, valutno vprašanje, ki vzame tri četrtine mobilnega premoženja, je baje definitivno rešeno, sedaj pa še nove davke in več starih v štirikratnem iznosu. Oprostite, prevroče nam je postalo. Nehajmo, vsak naj zase preudarja.“

Korošci zdaj pa sodite sami, koliko je verjeti kranjskim plačanim hujskačem!

Korošci vaša katoliška vera je v nevarnosti!

„Slovenec“ dne 24. julija 1920, št. 166, se bridko pritožuje čez krivoverne Srbe in piše:

„Tajni dokument. Vojno ministrstvo je izdalo naslednje tajno povelje: Komanda dravske divizijske oblasti. Tajno povelje št. 7. Ljubljana, dne 21. junija 1920. Občevanje naših oficirjev s katoliškim duhovništvom in narodom. — Komandant 4. armijske oblasti doposlal je s pov. Adi. št. 732 od 8. junija t. l.: Ministrstvo vojne in mornarice doposlalo je s pov. F. Di. št. 1756 z dne 26. maja 1920 sledeče: V več slučajih se je dogajalo, da so katoliški duhovniki javno razglašali svojo mržnjo bodisi v besedah, bodisi v delih proti Srbom in pravoslavju. Te pojave so ponajveč opazovali gg. oficirji, ki so jih po predpisanem potu dostavljali v vednost. Vsled takih poročil obračal sem se na pristojna ministrstva, da slične pojave uduše v kali, ker so škodljivi. Na eno svojih predstavk dobil sem od g. ministra notranjih del sledeče odgovor pod pov. I. B. št. 2309 z dne 21. t. m. „ministrstvo notranjih del se je že večkrat obračalo na pristojno ministrstvo verstva na kakšen način, da bi slednje izposlovalo pri škofijskih ordina-

rijatih, da ne bi katoliški duhovniki podpirali verske in plemenske mržnje v narodu in kako naj bi oni podpirali težnje velike večine prebivalstva za narodno in državno jedinstvo. Ti koraki so imeli tudi uspeh. — Mnogi duhovniki, ki se niso mogli pomiriti z današnjim stanjem in so to svoje nezadovoljstvo izražali in tako na svojo okolico neugodno vplivali, a bi li ne, da bi znali zakaj, premeščeni na druga mesta, odkoder ne bodo mogli škodljivo vplivati na narod: a če so se s takim izraževanjem nezadovoljstva težje pregrešili proti javnemu miru in redu, so bili izročeni sodišču v svrhu kazenskega postopanja. V tem pravcu se bo postopalo tudi v bodoče, kakor hitro se bo za to pokazala potreba. Bilo bi potrebno, da vsi oni oficirji, ki pridejo v dotiko s katoliškim duhovništvom in katoliškim prebivalstvom o obče, postopajo z njimi čim najbolj taktno, da ne bi dali v nikakem slučaju povoda pritožbam s strani cerkvenih oblasti in katoliškega prebivalstva. Rimsko-katoliški duhovniki iz stare rimske papistovske šole, ki so skozi leta in leta udihavali duh jezuitizma, kakor tudi narod stare mentalitete, ki je odgojen v temi neznanja in suženjstva, ki so mu skozi stoletja umetno in sistematično utepali mržnjo proti vsemu, kar se imenuje srbsko ali pravoslavno in kar spominja na Srbe, vsi ti ljudje se ne morejo preko noči pretyoriti v dobre sedanjim razmeram odgovarjajoče Jugoslovane, a najmanj se zamore to doseči z žaljenjem in brutalnimi sredstvi v obče. Moje prepričanje je, da bi za jedinstveno stvar bilo najbolje, če bi v tozadevnem občevarjanju s katoliškim življenjem posnemali taktiko angleških upravnikov. — Plemenitost in široka velikopoteznost v pedagogiki — to so najboljša in najsigurnejša sredstva privlačnosti in pridobivanja nekulturne mase in lažinteligence z nejasnimi nazori o svetu in življenju. In za take ljudi gre v našem slučaju. Zato Vas ponovno prosim, da izvolite dati navodila gg. oficirjem, da vobče postopajo in občejujejo s katoliškim duhovništvom in katoliškim narodom v vsakem slučaju s čim največjim taktom in velikopoteznostjo. Kajti naša vojska je v vseh krajih naše prostrane domovine in zato zamore s taktičnim obnašanjem razmeroma največ doprinesiti, da se razprše usodni predsodki proti popolnemu narodnemu stopljenju, ki je eden glavnih predpogojev naše državne veličine in moči in ki nam obča skorajšnjo boljše bodočnost. To se objavlja na znanje z nalogom, da se priobči vsem oficirjem na podpis in o tem obvesti ta komanda. — Komandant: General K. Smiljanić.

Bodočnost kmetov Mežiške doline v kraljestvu SHS.

„V potu svojega obraza boš jedel kruh...“, kako resnične so te svetopisemske besede, to najbolj občuti kmet na svoji lastni koži. Mnogo truda in dela ga stane, da se prebije skoz življenje. Najbolj trda pa je za kmeta v gorovju; travniki, njive mu leže večinoma na strmih obronkih, vsled česar je zanj delo še napornejše, nego v dolini, gorsko podnebje je ostrejše, poletni čas krajši, zemlja pustejša, vsled česar tudi množina in kakovost pridelkov ni v nikakem razmerju z delom in trudom, ki ga je imel pri obdelavanju zemlje. Če bosta cona A in B prišli k Avstriji, tudi če pride samo cona B k Avstriji, kar je popolnoma zagotovljeno, bo zgubil kmet iz Mežiške doline svoj trg, kamor je vedno prodajal, namreč Celovec in Beljak. Mežiški kmet pa s kmeti iz Stajerske, Hrvaške in Banata ne bo mogel dolgo časa konkurirati, kajti zemlja v navedenih deželah je dosti bolj mastna, rodovitnejša in se dá tudi laže obdelovati. Zemlja v teh krajih je ravna, kakor miza in obseg polja strašno velik. Vrh tega imajo kmetje na jugu dosti gorkejša in daljša poletja nego v Mežiški dolini. „Mežiški kmet, kaj bo potem s teboj? Zito in živina iz Banata in Hrvaške bo veliko cenejša, nego ona iz Mežiške doline, tudi če se vpoštevajo transportni stroški! Ta mogočna konkurenca iz juga vas bo kmete Mežiške doline tekom let popolnoma izpodrinila iz trga in prišli boste na beraško palico! Plačali boste vrh tega, kar že zdaj čutite, velikanske davke. To je torej vaša usoda. Mežiški kmetje v zlati Jugoslaviji! Z revščino se boste otepali vse svoje žive dni!

In komu se imate za to dobroto zahvaliti? Vašim voditeljem, jugoslovanskim duhovnikom in šestorici mož, ki so

lansko leto, ko so Korošci „Rückzug“ delali, hrabro iz zasede na Korošce streljali!“

Mežiški kmetje hočemo zdaj tudi imeti ljudsko glasovanje! Na vse pretege hočemo proč od „ferdamene Jugoslavije!“ Bomo videli, če bo še kaj nucalo. Janez Svinc.

Iz zasedenega ozemlja.

Iz Mežiške doline. V Mežiški dolini in na Spodnjem Štajerskem košta kruh, ki ga dobiš v coni A za 7 kron, nič manj kakor 15 kron. „Kadar konja lové, mu ovsa molé!“ Tako je tudi na Koroškem. Same limanice! Kadar bo glasovanje pri kraju in če pride Koroška pod Jugoslavijo, kar pa nikoli ne bo, potem bodo, kar so pri kruhu gor plačali, Kranjci z davki zopet tisočero noter prinesli. Ne boste nas vjeli, nas „koroške gimplne“, ste le preneumni!

Prevalje. Zagrizeni Jugoslovan Lahounik, ki je pa svoje jugoslovansko srce odkril še le po polomu, prej je pa vedno kričal Heil, zdaj zabavlja zoper siromašno Avstrijo in povzdiguje zlato Jugoslavijo do nebes. Ta značajni mož pa vkljub temu dela kšefte s Celovcem. V Celovcu kupuje električni material za Ljubljano in Belgrad. Lahounik, zakaj pa take reči ne kupiš v zlati Jugoslaviji, ali te ni sram, kšefte delati s Celovcem, ti zavedni Srb!? To je jugoslovanska značajnost!

Poročilo iz „Slovenca“ z dne 10. julija 1920, številka 154: „Militarizem (vojaštvo) Jugoslavijo hudo tare. En in pol milijarde, to je najmanj ena tretjina vseh rednih dohodkov, pojé naša vojska in to ni mala svota. Jugoslavija ječi pod tem jarmom...“

Korošci, kako pa bodo potem Kranjci gradili železnice, fabrike, šole itd., če militarizem vse požre? Zdaj vidite, kako vas Kranjci s svojimi obljubami za nos vlečejo.

Kamen. (Luštno žegnanje.) Kakor vsako leto, smo tudi letos opravljali Šmarjeto predpoldnem v cerkvi, popoldne pa v birtshausu. Luštni smo bili, ker se bliža dan rešitve, peli smo domače slovenske in nemške pesmi, rajali in juckali. Na enkrat pa se je priklatila ena heršaft iz Tinj-Krajncovje pa ta lepa Tučarica. Prav ljubo je gledala v mladega, brzega učitelja, ki je menda za ženstvom, kakor habih za kurami. Prišli so gledat, al za Dravo tudi tak šorf sever piha, kakor v Tinjah. Na naše nemške pesmi so Kranjci klicali „živijo“, da se jim je v želodec videlo. Za odgovor so dobili od vseh miz „Heil Kärnten!“ Ko je začel učitelj hmušceti, prepovedovati nam nemško petje, smo se vsi postavili na noge. Na to so pobrali ti bandrovci šile in kopite in so potvarjeno odšli, odkoder so prišli. Mi žinjamo kakor Tinčani: ostati hočemo luštni Korošci, Kranjski petelini pa nas naj pustijo zmiram in grejo v tiste žegnane kraje, kjer stala njih zibel. Laufpos bomo jim pri glasovanju poskrbeli.

Tinje. (Podkupujejo nas.) Dne 12. t. m. je bila pri nas šolarska maša, kakor se govori, na god črnega Petra. Peter pride po srbskem kalendru 14 dni po Šentpeterom, srbska kultura pa 100 let za našo! Tudi ta dan se je porabil za agitacijo. Otroci tistih, ki so obljubili, glasovati za SHS, so dobili obujó, nekaj žensk pa polastne birtihe. Nanej je djala: To še nikol ni blo, pa — nikol ne bo, štimava bom pa za Avstrijo.

Pokrče. (Jugoslovanski občinski šribar — tihotapec.) Naš novi občinski šribar, pribandrani Janez, se je zmuzil v soboto, 17. t. m. v Celovec in nesel na prodaj jajce, puter, svinjsko meso. Lej, ti šmentej, še Kranje dobro ve, kje se kmetski pridelki boljše prodajo, nam pa zameri, če silimo v Celovec. Komaj je poskusil agitirati za Jugoslavijo, so ga Celovčani naznanili žendarmeriji in ta mu je pokazala pot na Pokrče. Po glasovanju ga bomo pa mi begleitali črez Ljubel. Doma je pravil, da je imel smolo, ko je šel kupovat „Drucksorte“ za občinsko pisarno. V priči žendarma moral je prodati svoje reči prav dober kup. Kaj bi v tem slučaju naredili Jugoslovani? Zaplenili bi blago, zaprli bi ga zavolj prekoračanja grence, kaznovali zavolj tihotapstva in bog ve, kaj še vse.

Dopise je uposlati:
Uredništvu „Koroško Korošcem“, tiskarna Leon, Celovec.